

JAK ĆWICZYĆ ORTOGRAFIĘ?

INSTRUKCJA DLA UCZNIÓW I RODZICÓW

Instrukcja, którą otrzymujesz, jest propozycją dla zniechęconych i zniecierpliwionych uczniów i rodziców. Prezentuje prosty, możliwy do zrealizowania przez każdego sposób pracy nad poprawnością pisania.

Poprawa nie nastąpi natychmiast, ale jest możliwa. Musisz tylko dokładnie przestrzegać zasad tu zawartych:

1. Początkowo powinieneś pracować przy pomocy rodziców lub kogoś innego, kto nie ma kłopotów z pisaniem.
2. Przez kilka pierwszych tygodni musisz pracować codziennie (ok. 20 min.). Później wystarczy ok. 10min. dziennie.
3. Wytrwaj co najmniej miesiąc- a zobaczysz zmiany w swoich zeszytach, pracach, dyktandach i (mam nadzieję) w ocenach!

CO NALEŻY ZROBIĆ?

1. Kupić gruby zeszyt z alfabetem na brzegach kartek (skorowidz). Może być w kratkę, duży lub mały.
2. Na pierwszych stronach wypisać wszystkie główne zasady ortograficzne.

Uwaga!!!

KAŻDA ZASADA MUSI BYĆ ZAPISANA INNYM KOLOREM. Na przykład:

- Ó**
- wymienia się na „o”, „a”, „e”
  - niewymienne (np.. róża)
  - -ów, -ówka, -ówna

RZ

- wymienia się na „r”
- po spółgłoskach.....(wyjątki .....
- niewymienne (np. orzech, ...

3. Poprosić o dokładny przegląd wybranych zeszytów i zaznaczenie błędów przez postawienie „ptaszka” na marginesie linijki, w której jest słowo z błędem. Jeśli błędów w linijce jest więcej, należy postawić odpowiednią liczbę „ptaszków”. Sam postaraj się odnaleźć błędy. Bardzo dobrze, jeśli upewnisz się sprawdzając to w słowniku ortograficznym.
4. Błędy należy poprawić korektorem, a słowa poprawnie wpisać do zeszytu, który jest „Twoim Słownikiem.”
5. Postaraj się utworzyć rodzinę wyrazów, tzn. wymyślić kilka słów pokrewnych i zapisz je obok.

Oto przykłady:

podróż → podróżny, podróżować, droga, dróżka, po drodze

brzeg → brzegowy, obrzeże, brzeżek, wybrzeże

książka → księga, księgarnia, księgarz, księgowy

6. Staraj się odkryć zasady wyjaśniające pisownię tych słów. Jeżeli je odnajdziesz zapisz i zaznacz w wyrazach takim kolorem, jakim wpisałeś zasadę na początku zeszytu.

W ten sposób zapamiętujesz pisownię całej grupy (rodziny) wyrazów i utrwalasz sobie wiele różnych reguł ortograficznych.

Zapis w Twoim zeszycie powinien wyglądać tak:

utwór — tworzyć, twórca, stworzenie,
stwor, utworzyć, przetwórnia

ó → o

rz → r

u na początku

rz po r

kółko - koło, kółeczko, zakole, okolic,
ó → o   okólnik, kolisty

ważny - uwaga, zauważyć, nieważny,
ż → g   uważający

7. Jeśli błąd polegał na zgubieniu litery lub innym zniekształceniu słowa- zapisz je w zeszyte podzielone na sylaby.
8. W zeszyte należy pisać bardzo wyraźnie, dużymi literami (mała litera na wysokość 1 kratki), co pozwala również wzrokowo zapamiętywać pisownię poszczególnych słów.
9. Pisząc należy łączyć litery, nie odrywać długopisu od kartki, jeśli nie jest to konieczne. Dzięki temu również ręka zapamiętuje poprawną pisownię.
10. Pamiętaj o tym, że początki są najtrudniejsze- nie zniechęcaj się. Pracuj systematycznie. Z czasem wyrazów do poprawienia będzie coraz mniej, będziesz robił to coraz sprawniej i będzie to wymagało coraz mniej czasu.

WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW

(OSÓB POMAGAJĄCYCH UCZNIOM W PRACY NAD ORTOGRAFIĄ)

1. Przez pierwsze dni (ok. 2 tygodni) należy codziennie pracować z dzieckiem, wyszukiwać błędy w zeszytach, zwracać uwagę na technikę pisania i na przestrzeganie powyższych zasad (duże litery, łączenie liter w słowach, pomoc w tworzeniu rodziny wyrazów).
2. Po zakończonej pracy każdego dnia należy sprawdzić, czy w słowniku nie znalazły się jakieś błędy. KONIECZNIE NALEŻY JE POPRAWIĆ!
3. Przez kolejne 2-3 tygodnie należy nadal zaznaczać błędy w zeszytach, w razie potrzeby pomagać w tworzeniu rodziny wyrazów oraz sprawdzać dokładnie

wykonaną pracę(dziecko pracuje coraz bardziej samodzielnie).

4. Po upływie ok. miesiąca ćwiczeń dziecko samo sprawdza zeszyty, wyrazy trudne lub „wątpliwe” odszukuje w słowniku, poprawia błędy, samodzielnie wpisuje je do słownika. Zeszyt powinien być dokładnie kontrolowany co tydzień.
5. Słownik powinien być nadal uzupełniany codziennie, do czasu wyeliminowania błędów w zeszytach. Z czasem- popełniając coraz mniej błędów- dziecko ma mniej pracy z ich poprawianiem.
6. Jako osoba pracująca z dzieckiem pamiętaj, aby stanowić dla niego wsparcie, zachęcać i motywować. Dziecko podejmuje trudne wyzwanie i stara się zmierzyć z tym, co dla niego najtrudniejsze.
7. Konsekwentnie, systematycznie mobilizuj dziecko do pracy, ale nie oczekuj szybkich radykalnych zmian. Nie ograniczaj się do surowych ocen. Dostrzegaj drobne zmiany, niewielkie osiągnięcia. Bardzo doceniaj też starania i wysiłek. Bądź serdecznym towarzyszem i wyrozumiałym przyjacielem w trudach wspólnego działania.

Opracowanie Joanna Zdrojewska - Bartczak
na podstawie - "Co robić kiedy nie wiadomo co robić?" N. Grochowska